

ภาษาบาลี ๑ คำ คติธรรมประจำสัปดาห์ “สวนานุตตริย — การฟังที่ยอดเยี่ยม”

คำว่า **สวนานุตตริย** เป็นคำภาษาบาลี มาจากคำ ๒ คำ คือ สวน (ฟัง) กับคำว่า อนุตตริย (ประเสริฐ, ยอดเยี่ยม) รวมกันเป็น สวนานุตตริย (อ่านว่า สะ - วะ - นา - นุด - ตะ - ริ - ยะ) แปลว่า การฟังที่ยอดเยี่ยม หรือ การฟังที่ประเสริฐ ซึ่งได้แก่ **การฟังพระธรรม** ที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง หรือสาวกของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดง ดังข้อความจากพระสูตรต้นตปิฎก อังคุตตรนิกาย จักกนิบาต อนุตตริยสูตร ว่า

“ผู้ใดมีศรัทธาตั้งมั่น มีความรักตั้งมั่น มีศรัทธาไม่หวั่นไหว มีความเลื่อมใสยิ่ง ย่อมไปฟังธรรมของพระตถาคตหรือสาวกของพระตถาคต การฟังนี้ยอดเยี่ยมกว่าการฟังทั้งหลาย ย่อมเป็นไปเพื่อความบริสุทธิ์แห่งสัตว์ทั้งหลาย เพื่อก้าวล่วงความโศกและความร่ำไร เพื่อความดับสูญแห่งทุกข์และโทมนัส เพื่อบรรลุอายุธรรม (อริยมรรค) เพื่อทำให้แจ้งซึ่งนิพพาน ดูกร ภิกษุทั้งหลาย ข้อที่บุคคลผู้มีศรัทธาตั้งมั่น มีความรักตั้งมั่น มีศรัทธาไม่หวั่นไหว มีความเลื่อมใสยิ่ง ไปเพื่อฟังธรรมของพระตถาคตหรือสาวกของพระตถาคตนี้ เราเรียกว่า สวนานุตตริยะ (การฟังที่ยอดเยี่ยม)”

สวนานุตตริยะ หมายถึง การฟังที่ยอดเยี่ยม หรือ การฟังที่ประเสริฐ, การฟังที่ยอดเยี่ยม นั้น คือ การฟังพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง **การฟังพระธรรม เป็นการฟังสิ่งที่ประเสริฐที่สุดในชีวิต** ซึ่งก็คือเป็นการฟังเรื่องของสภาพธรรมที่ปรากฏ แล้วพิจารณาจนเข้าใจ มิฉะนั้นแล้ว ถ้าฟังเสียงอย่างอื่นที่ไม่ใช่เสียงของพระธรรม **โสต-วิญญาน (จิตได้ยิน)** ที่ได้ยินเสียง ก็จะนำมาซึ่งโลภะ ความติดข้องยินดี พอใจ และโทสะ ความโกรธ ความขุ่นเคืองใจ ความไม่พอใจอยู่เสมอ กล่าวคือ ถ้าเป็นเสียงที่ดีก็พอใจ ถ้าเป็นเสียงสรรเสริญยกย่องชมเชย ก็พุ้งขึ้นด้วยความพอใจ แต่ถ้าเป็นเสียงติเตียน ก็จมลงด้วยความโทมนัสขัดเคืองไม่พอใจ ซึ่งก็เป็นสภาพธรรมที่มีจริงในชีวิตประจำวัน

การฟังพระธรรม เป็นกุศล เป็นความดี เป็นการฟังเรื่องสัจจธรรมที่มีจริง เป็นจริงในชีวิตประจำวัน ทำให้เราเข้าใจสภาพธรรมที่เคยยึดถือว่าเป็นตัวตน เป็นสัตว์ เป็นบุคคล ว่าแท้ที่จริงก็เป็นเพียงสภาพธรรมแต่ละอย่าง ๆ เท่านั้นจริง ๆ ทำให้เข้าใจโลกและเข้าใจทุกสิ่งทุกอย่างตามความเป็นจริงยิ่งขึ้น

ปัญญาที่เกิดจากการฟังพระธรรม เป็นไปเพื่อการขัดเกลากิเลสและดับกิเลสได้ในที่สุด แต่ละบุคคลมีกิเลสมากเหลือเกิน การที่กิเลสจะค่อยๆ หดไปได้ คลายไปได้ ก็ด้วยความเห็นที่ถูกต้องจากการฟังพระธรรม แล้วก็มีความเข้าใจของตนเองด้วย ที่จะทำให้มีศรัทธาเพิ่มขึ้น ฟังมากขึ้น แล้วก็สามารถที่จะน้อมประพฤติปฏิบัติตามได้ เมื่อมีการฟังพระธรรมและมีความเข้าใจที่เพิ่มขึ้นไปตามลำดับ กุศลธรรมประการอื่น ๆ ก็จะเจริญขึ้นตามระดับขั้นของปัญญาด้วย เพราะเหตุว่า เมื่อปัญญาเจริญขึ้น การคิด การกระทำ และคำพูด ก็จะเป็นไปในทางที่ดีขึ้น เพราะมีพระธรรมเป็นเครื่องฝึกที่ดี ขั้นที่สูงที่สุดคือเมื่อปัญญาคมกล้าขึ้น ก็สามารถรู้แจ้งอริยสัจจธรรม ถึงความเป็นพระอริยบุคคลขั้นต่าง ๆ ปราศจากกิเลสซึ่งเป็นเครื่องเศร้าหมองของจิต ตามลำดับมรรค

เพราะฉะนั้น จึงแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการฟังพระธรรม ว่าเป็นการศึกษาให้เข้าใจสภาพธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง เพื่อให้รู้จักตัวเองทุกขณะตามความเป็นจริง ซึ่งเป็น

ประโยชน์กับทุกคน โดยไม่จำกัดเพศ ไม่จำกัดวัย ขณะที่ฟังพระธรรม ขณะนั้นเป็นกุศล เป็นความดี โดยที่ไม่ต้องไปชวนชวายเป็นวัดฤมาให้ท่านเลย ทั้งนี้ก็หมายรวมถึงการอ่าน การพิจารณาไตร่ตรอง การสนทนา การสอบถามจากกัลยาณมิตรผู้ที่มีปัญญาด้วย ทั้งหมดทั้งปวงนั้นเป็นไปเพื่อความเจริญขึ้นของปัญญาทั้งสิ้น แต่จะเจริญขึ้นมากน้อยแค่ไหนนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับที่การสะสมของแต่ละบุคคลอย่างแท้จริง.

[ชมรมบ้านธัมมะ มศพ. : www.dhammahomefellowship.com, โทร . ๐๘๕- ๖๒๑๗๑๐๖]